

Arviointi varhaiskasvatuksen johtamisessa: Tulosvastuuta vai kehittämistä?

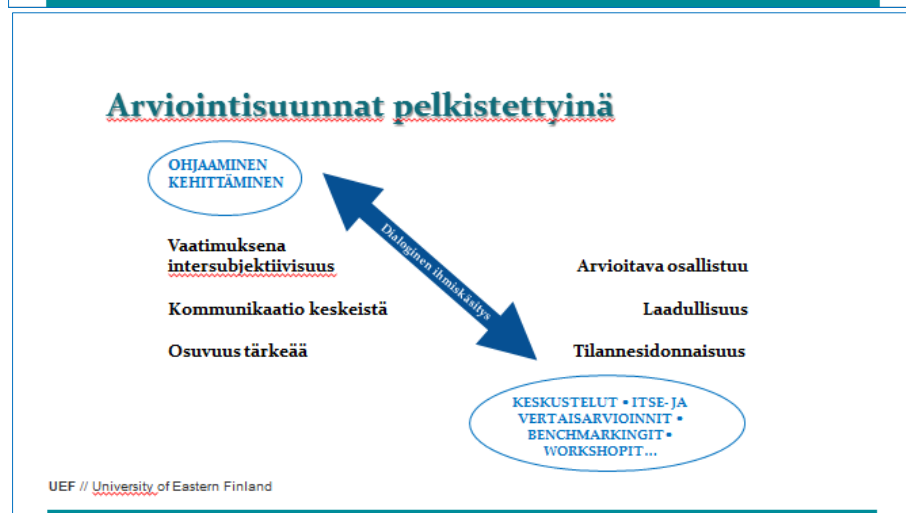
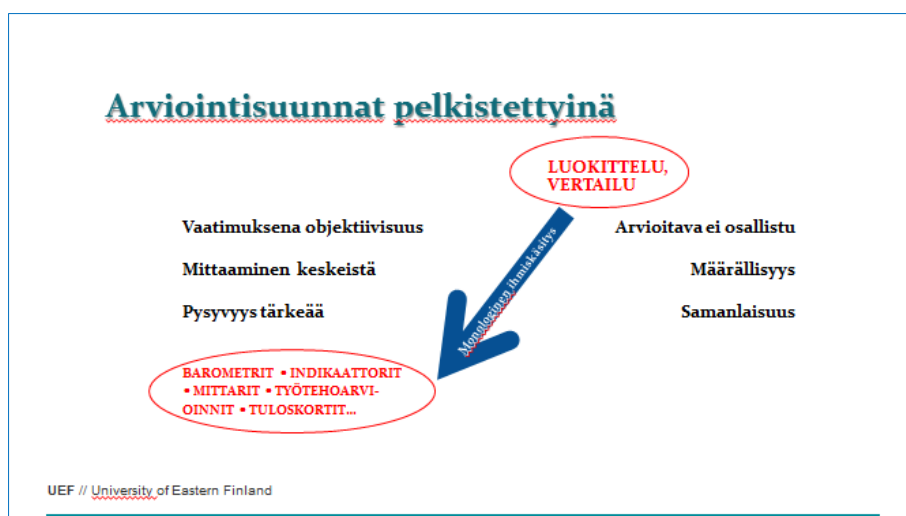
Professori Päivi Atjonen (Varhaiskasvatuksen johtajuusfoorumi 17.5.2018, Joensuu)

Esityksen ensimmäisessä osassa ilmaistiin johtajuutta koskeviksi lähtökohdiksi, että se on nykytutkimusten mukaan kasvun johtamista, toimijuuden vahvistamista, erilaisuuden rohkaisemista, läsnä olemista, tarjouiin perustuvaa ohjaajuutta, luottamuksen rakentamista eli jaettava, vastavuoroisissa suhteissa rakentuvaa aikuisuutta.

1

Toisessa osassa esiteltiin neljä arviointiteesiä, joiden seuraamuksia ja ilmenemistä pohdittiin suhteessa edellisessä osassa esitettyihin johtajuuden luonnehdintoihin: 1. Arvioinnilla saat sitä, mitä tilaat (arviointi on johtajalle tärkeä kehittämisen väline). 2. Taaksepäin katseluttaminen edistää heikosti oppimista ja kehittymistä (feedback- ja feedforward-käsitteiden merkitys edistymisen ymmärtämiselle). 3. Vasaralla voi vain naulata (erilaiset arviointimenetelmät antavat henkilöstölle erilaiset mahdollisuudet tuoda osaamistaan esille). 4. Arvioinnin tehtävänä on lisätä, eikä tyypistää laatua (arviointiin implisiittiseen pyrkimykseen määritellä laatu samanlaisuudeksi tulee suhtautua kriittisesti).

Kolmannessa osassa esiteltiin luokittavan ja kehittävan arvioinnin eroja tuoden esille, että ne perustuvat erilaiseen ihmiskäsitykseen, ja ne implikoivat myös erilaisia arviointimenetelmiä varhaiskasvatuksen alan johtajien käyttöön.

Päätteen viidennessä osassa kuvattiin arvioinnin historiallista kehitystä tieteellisestä arviointiaallosta (1950–1960-luku) kohti dialogista arviointiaaltoa (1970-luvulta alkaen), josta jälkimmäisestä kehittävä arviointi (developmental evaluation) on saanut alkunsa. Se hakee ja puolustaa paikkaansa 1990-luvulla alkaneessa uusliberalistisessa ja nykyisin vallalla olevassa tietoon perustumista (evidence-based) korostavassa arviointiaallosta. Kansainväliseen tutkimustietoon perustuen esitettiin sekä hyviä että huolta aiheuttavia arviointitrendejä, jos tavoitteena pidetään kasvua edistävää ja toimijuutta vahvistavaa varhaiskasvatuksen jaettua pedagogista johtajuutta.

* * * * *

Tutustu tarkemmin: **Atjonen, P. 2015. Kehittävä arviointi kasvatusalalla. Joensuu: Kirjokansi. (327 s.)**

Takakannen teksti:

Kehittävä arviointi kasvatusalalla on ensimmäinen suomenkielinen kokonaisesitys, miten tila-, teema- tai ohjelma-arviointi voi osallistamisen, tulevaisuuteen suuntautumisen ja moniarvoisuuden keinoin edistää nykyistä parempia opetus- ja kasvatuskäytäntöjä.

Teoksessa analysoidaan arvioinnin paradigmoja, menetelmiä, funktioita ja ajoittamista. Laajan kansainvälisen tutkimuskirjallisuuden ja kasvatustieteen kansallisten esimerkkien avulla tarkastellaan, miten kehittävä arviointi voidaan edistää arviointitulosten hyödyntämistä, vähentää arvioinnin kielteisiä vaikutuksia ja voimaannuttaa toimijoita rakentaviin ratkaisuihin.

Kehittävän arvioinnin periaatteita ja edellytyksiä käsitellään kriittisesti. Sitä ei esitetä yhtenäisenä tai oikeana menetelmänä, joka soveltuu kaikkiin arviointitehtäviin. Teos tarjoaa tieteellisesti jäsenettyä teoriaperustaa erilaisten käytännön sovelluksien pohjaksi.

Teos on tarkoitettu oppikirjaksi yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin. Se soveltuu myös sekä arvioijan työtä aloittaville ja siinä jo kokemusta saaneille ihmisille, jotka haluavat päivittää ja syventää arviointiosaamistaan.

<http://kirjokansi.omaverkkokauppa.fi>